

AZ EGRI DIADAL

Azért lettem győztes csatáink krónikása, mert nemcsak az ellenségeink, hanem mi magunk is többet emlegetjük, jobban ismerjük vereségeinket, mint győzelmeinket. Az egri diadal azonban ritka kivétel: hallott róla öreg és fiatal, hiszen mind olvastuk *Gárdonyi Géza* nagyszerű regényét, az *Egri csillagokat*.

Vesd rá magad te is a téli vakációban! Harcolj Dobó István oldalán, találd ki sohanemlátott fegyvereket Bornemissza Gergővel, keresd Jumurdzsákot Cecey Évával! Igen, ezúttal a lányokat is biztatom, hiszen a győzelemhez az egri nők hősie küzdelme is hozzájárult.

Mi is történt Egernél?

1552-t írtak akkor. Az ország háromba szakítva: déli és középső részét a török, nyugati és északi részét I. Habsburg Ferdinánd német-római császár, cseh és magyar király uralta, Erdély pedig önálló tartományként, később fejedelemségként vergődött e két hatalom között. A Török Birodalom terjeszkedett, fenyegette egész Európát. 1552-ben Ferdinánd Erdély kormányzását is saját kezébe vette, ezért a szultán büntetőhadjáratot indított ellene – ami persze rajtunk csattant.

Tavasszal Kara Ahmed pasa elfoglalta Temesvárt, Lippát, Khadum Ali pasa csapatai megszállták Szolnokot, majd Mohamed beglerbéggel együtt Eger felé vonultak. Ez volt az egyetlen komoly erődítmény északon. Ha elesik, szabaddá válik az út a törökök számára a magyar arany- és ezüstmányák, a gazdag bányavárosok, sőt egész Felvidék felé.

Reszketett Ferdinánd, reszketett Európa, de nem annyira, hogy az egri várkapitány, Dobó István segélykérő leveleire akár a kisujját is mozdította volna. És mint annyiszor történelmünk során, magunkra maradva a többszörös túlerővel szemben győzött a magyar vitézség, katonai tudás és hősi áldozatkészség.

Vízkelety Béla festménye

Hogyha nő veszélye, nő a bátorsága... (Arany János: *Toldi*) Dobó Istvánnak néhány hete volt arra, hogy falakkal, ágyúval, lőszerrel megerősítse a várat, katonákkal és önkéntesekkel a védők maroknyi seregét, mesterekkel a kisegítő személyzetet. Hetekre elegendő vágóállatot, gabonát, takarmányt vitetett a várba. A fegyverkovácsok, ácsok, molnárok, pékek, mészárosok, kenyérsütő és serfőző asszonyok mellett 2 pap és 13 borbély is szolgálta a várvédőket.

Egerben összesen 1094 kiképzett katona és 824 önkéntes harcolt. A törökök *Gárdonyi* szerint 200 ezren, az újabb kutatások szerint „csupán” 40 ezren, de még

Miért volt szükség ilyen sok borbélyra? Vajon mi volt a dolguk?

így is húszszoros túlerőben voltak. Még az ostrom előtt bevetették kedvenc fegyverüket, a cselszövést. Hírnököt küldtek a várba, és szabad elvonulást ígértek a megadásért cserébe. Dobó kemény büntetéssel vette elejét még az árulás gondolatának is. Személyes példájával öntött mindenkibe bátorságot.

Esküszöm, hogy a vár és az ország védelmére fordítom minden erőmet, gondolatomat, minden csepp véremet! Esküszöm, hogy ott leszek a veszedelemben veletek! A várat pogány kezére jutni nem engedem! Magamat élve meg nem adom! Föld úgy fogadja be testemet, ég a lelkemet!

(Dobó esküje az Egri csillagokból)

Szeptember 9-én zárult az ostromgyűrű, 16-ától két héten át 12 ágyú és több száz kisebb löveg „a pokol tüzét szabadította rá az egriekre”. A törökök terve az volt, hogy rommá lövik, majd könnyedén elfoglalják a várat, amelyet ők gögösen juhakolnak neveztek. Nem számoltak azzal, hogy az „aklot” oroszlánok védik.

Egyik ostrom a másikat érte – sikertelenül. Október 4-én gondatlanság miatt felrobbant a védők lőszerraktára. A várban pánik tört ki, s ezt kihasználva a török újult erővel támadott. Dobó és alvezére, Mekcsey István hősi helytállással teremtett rendet a védők soraiban, és verte vissza az ostromot.

A török táborban fogytán volt a lőszer, az élelem, a türelem, szenvedtek a hidegtől, hulltak a csatában és a pestis miatt, de a várbeliek is megfogyatkozva, sebesülten, elcsigázottan várták az újabb rohamokat. Október 12-én Ali és Ahmed pasa általános támadást indított. Két napon át rohamozták ádázul a falakat – de mindhiába. Szégyenszemre az éj leple alatt vonultak el a vár alól.

Világraszóló volt az egri diadal. A magyar hősöknek köszönhetően a verhetetlen Szulejmán szultán 1552. évi hadjárata kudarccal végződött. Ismét megmentettük Európát. Nyugat tapsolt, ujjongott... És Ferdinándot magasztalta. De ti már tudjátok, mennyi köze volt a Habsburg királynak ehhez a győzelemhez.

Melyik nagy magyar diadalról meséltem nemrégiben?

Az egri diadal azt üzenté a török veszedelemtől rettegőknek, és üzeni a mai csüggedőknek is: nincs reménytelen küzdelem. Aki mögött az igazság angyala áll, az nem vesz csatát.

Bárcsak lett volna ideje, ereje Gárdonyi Géának, hogy történelmünk minden nagy diadaláról regényt írjon! Akkor Pozsony, Cserhalom, Nándorfehérvár, Kenyérmező csillagai is olyan fényesen ragyognának népünk emlékezetében, mint az egriek.

Dobó István szobra Egerben

Zsigmond Emese

Szeptemberi megfejtések: Kemény Simon páncélt és fegyverzetet cserélt Hunyadi Jánossal, a törökök figyelmét magára terelte, eközben Hunyadi bekerítette, és legyőzte a török sereget. Nándorfehérvárnál 44 000 magyar győzött le 150 000 törököt, tehát több mint háromszoros túlerőt. Dugovics Titusz magával rántotta a mélybe a törököt. **Nyertesek:** a gyermekszentmiklósi Fogarasy Mihály Iskola IV. A; a marosvásárhelyi Dacia Iskola IV. D osztálya; a lövétei IV. osztály.

